

Chemelot als Europees Strategisch Industriecluster

Geïntegreerde clusters als uitvoeringskracht voor duurzaam concurrentievermogen, strategische autonomie en industriële modernisering in Europa

provincie
Limburg

1. Chemelot als Europese uitvoeringslocatie voor strategisch industriebeleid

Chemelot behoort tot de meest geïntegreerde chemische industrieclusters van Europa. Op het terrein zijn circa zestig onderling verbonden installaties gevestigd, die gebruikmaken van gedeelde nutsvoorzieningen, gezamenlijke energievoorziening, geïntegreerde logistiek en onderling verbonden grondstoffenstromen. Deze systeemintegratie maakt het mogelijk om en schaalvoordelen te realiseren die voor afzonderlijke fabrieken onhaalbaar zijn.

Waar individuele installaties beperkt zijn tot hun eigen investeringsruimte, maakt een geïntegreerd cluster het mogelijk om als collectief te verduurzamen. Elektrificatie van één installatie beïnvloedt de energievraag van het gehele systeem.

Reststromen van het ene bedrijf dienen als grondstof voor een ander. CO₂- en waterstofinfrastructuur kan op clusterniveau worden georganiseerd in plaats van per individuele installatie.

Grensoverstijgende waardeketens

Dit systeemkarakter is cruciaal voor de uitvoerbaarheid van Europees industriebeleid. Chemelot ligt in het hart van de Noordwest-Europese industriële corridor, op het kruispunt van Nederland, België en Duitsland. De locatie is diep verankerd in grensoverstijgende waardeketens.

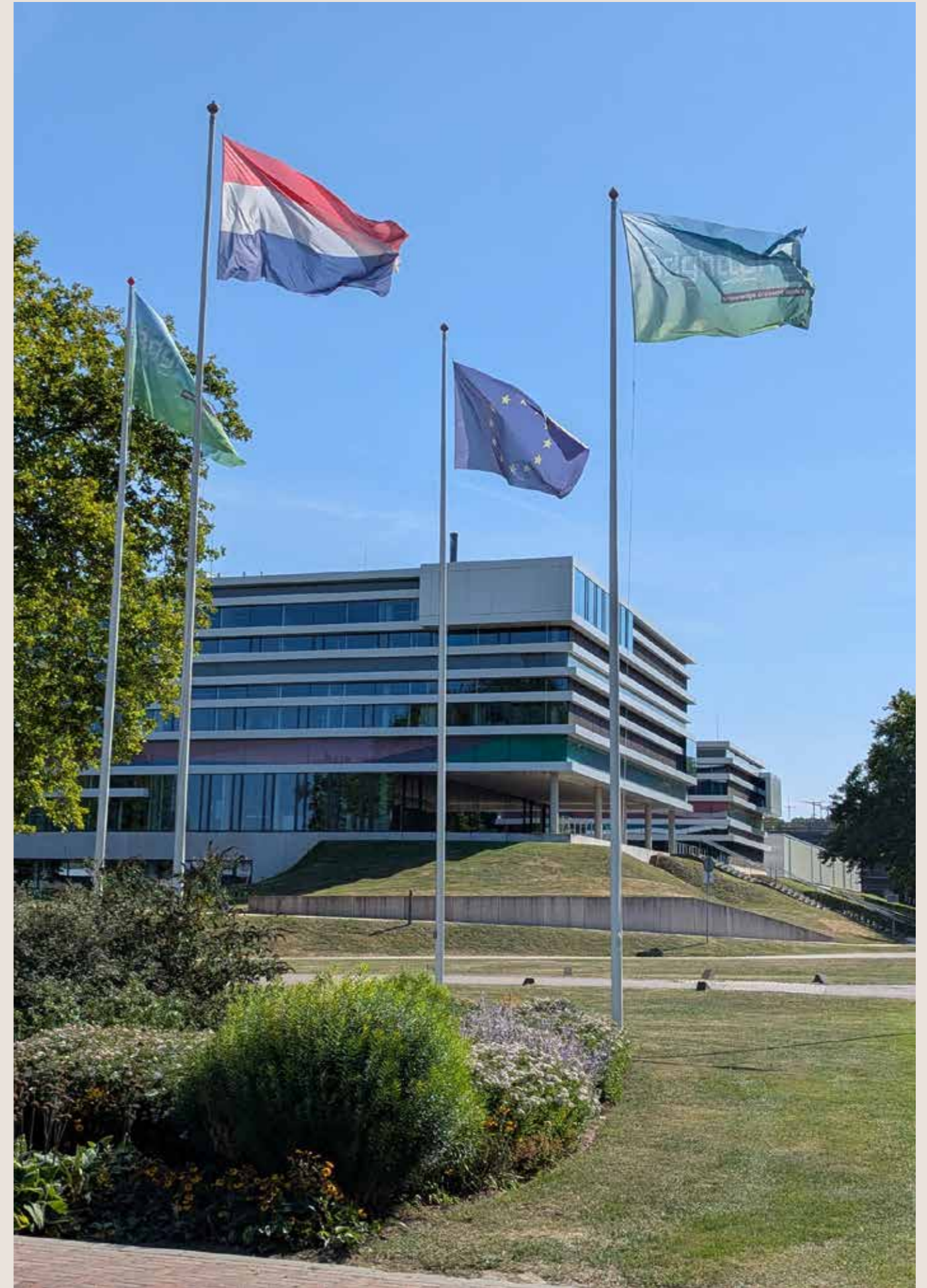
Op Chemelot worden 11 moleculen geproduceerd die in het European Chemicals Industry Action Plan aangemerkt staan als potentiële EU-kritieke moleculen. De precieze afbakening wordt nog verder uitgewerkt via de Critical Chemicals Alliance, maar dit bevestigt wel dat Chemelot een relevante positie inneemt in strategische Europese waardeketens.

Daarnaast produceert Chemelot moleculen en materialen die ook relevant zijn voor defensietoepassingen, zoals chemische precursoren voor explosieven, lichtgewicht en kogelwerende materialen, synthetische rubbers voor rollend materieel (militaire voertuigen) en afschermdende (o.a. tegen RS-straling) toepassingen, en polymeren voor 3D-print-toepassingen voor de vervanging van onderdelen in het veld.

De geproduceerde basismaterialen vormen een essentiële schakel voor sectoren zoals:

- bouw en infrastructuur,
- mobiliteit en automotive,
- energie- en netinfrastructuur,
- defensietoepassingen,
- medische en farmaceutische toepassingen.

Het cluster staat daarmee niet op zichzelf, maar ondersteunt een aanzienlijk deel van de Europese maakindustrie.

Van transitieambitie naar concrete projecten

De transitieambitie naar een duurzaam en toekomstbestendig Chemelot is substantieel. Richting 2035 voorziet Chemelot in grootschalige investeringen in:

- elektrificatie van productieprocessen,
- inzet van hernieuwbare waterstof,
- carbon management (inclusief CCU/CCS),
- chemische recycling,
- ontwikkeling van circulaire materiaalstromen,
- toepassing van biobased grondstoffen,
- ontwikkeling van geavanceerde materialen.

De ambities vertalen zich inmiddels ook in concrete industriële projecten. Een belangrijk voorbeeld is het FUREC-project (FUse REuse and ReCycle), mede gefinancierd door het Europese Innovatiefonds. In dit project wordt niet-recyclebaar huishoudelijk afval omgezet in circulaire grondstoffen en waterstof voor de chemische industrie. De installatie op Chemelot zal naar verwachting circa 54.000 ton waterstof per jaar produceren, waardoor het gebruik van fossiele grondstoffen in industriële processen aanzienlijk kan worden verminderd.

Tegelijkertijd draagt het project bij aan de ontwikkeling van circulaire koolstofketens en de verduurzaming van de energievoorziening voor de industrie. Daarmee sluit FUREC direct aan bij Europese beleidsdoelen rond industriële decarbonisatie, circulariteit en strategische autonomie in energie en grondstoffen. Het project illustreert hoe industriële clusters zoals Chemelot kunnen fungeren als uitvoeringslocaties waar Europese beleidsdoelen worden vertaald naar grootschalige industriële toepassing.

De Brightlands Chemelot Campus versterkt deze positie als innovatie-versneller. Hier worden nieuwe materialen, circulaire processen en duurzame productietechnologieën ontwikkeld in nauwe samenwerking tussen bedrijven, universiteiten en kennisinstellingen. De koppeling tussen fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en industriële opschaling verkort de afstand tussen innovatie en marktintroductie.

Sleutelrol in versterking Europese industrie

Deze ontwikkeling staat bovendien niet op zichzelf: zij maakt deel uit van een bredere industriële dynamiek waarin de Nederlandse industrieclusters gezamenlijk een sleutelrol spelen in de verduurzaming en versterking van de Europese industriële basis. De kracht van de Nederlandse industrie ligt in de samenhang tussen een aantal sterke, geografisch geconcentreerde industrieclusters. Locaties als Chemelot, Rotterdam-Moerdijk, het Noordzeekanaalgebied, North Sea Port en Groningen Seaports vormen samen een geïntegreerd industrieel ecosysteem waarin productie, energie-infrastructureur, logistiek en kennisontwikkeling elkaar versterken.

Elk cluster heeft daarbij een eigen specialisatie, variërend van chemie en raffinage tot circulaire grondstoffen, waterstof en grootschalige logistiek, maar juist de onderlinge verbindingen maken opschaling mogelijk. Via pijpleidingen, energie- en transportnetwerken en gedeelde innovatieprogramma's ontstaan industriële waardeketens die regio's overstijgen. Dit maakt het mogelijk om elektrificatie, waterstof, circulaire chemie en CO₂-reductie op systeemniveau te organiseren.

In die samenhang kan Nederland zich ontwikkelen tot een duurzame industrie-, energie- en grondstoffenhub voor Noordwest-Europa. Binnen dit nationale netwerk vervullen individuele clusters een complementaire rol, waarbij investeringen en innovaties op de ene locatie directe impact hebben op andere delen van het industriële systeem. Juist daarom zetten overheid en industrie steeds nadrukkelijker in op gezamenlijke strategie en samenwerking tussen de clusters, zodat Nederland zijn industriële basis kan verduurzamen én internationaal concurrerend kan blijven.

Geïntegreerd ecosysteem met sterke verbindingen

Via zijn sterke verbindingen met de chemie- en petrochemische waardeketens rond het ARRRRA-cluster (Antwerpen-Rotterdam-Rhine-Ruhr-Area) maakt Chemelot bovendien deel uit van het bredere Noordwest-Europese industriële ecosysteem, waarmee het bijdraagt aan de strategische autonomie, verduurzaming en concurrentiekracht van de Europese industrie. Bestaande pijpleidingcorridors zoals ARG (ethyleen) en de trilaterale samenwerking tussen Vlaanderen, Nederland en Noordrijn-Westfalen tonen dat deze grensoverstijgende inbedding niet alleen strategisch, maar ook operationeel is.

Chemelot is geen geïsoleerd industriepark, maar een geïntegreerd ecosysteem waarin productie, infrastructuur en innovatie samenkomen. Dat maakt het cluster bij uitstek geschikt als uitvoeringslocatie van de Europese industriële agenda.

2. Europa op een kantelpunt

Europa bevindt zich op een beslissend moment in zijn industriële geschiedenis. Wat decennialang werd gezien als een vanzelfsprekende industriële krachtpositie van Europa, staat vandaag onder druk door een combinatie van mondiale concurrentie, geopolitieke spanningen, energieprijsverschillen en structurele afhankelijkheden van kritieke grondstoffen. Geïntegreerde industrieclusters zoals Chemelot zijn daarbij geen regionaal detail, maar de uitvoeringslocaties waar Europese industrie-, energie- en klimaatdoelen daadwerkelijk samenkomen. Juist daar valt de beslissing of Europa zijn industriële basis behoudt én verduurzaamt.

De Verenigde Staten voeren met grootschalige publieke investeringsprogramma's een actief industriebeleid dat gericht is op binnenlandse productie, strategische ketens en technologische dominantie. China combineert staatsgestuurde industriële planning met langdurige investeringen in grondstoffen, energie-infrastructuur en strategische sectoren. Beide economieën koppelen klimaatbeleid expliciet aan industriële expansie.

Europa heeft een andere traditie. De **interne markt, open handel en mededinging** vormden lange tijd het fundament van het Europese economische model. Dat model heeft enorme welvaart opgeleverd. Maar de huidige geopolitieke context laat zien dat een sterke interne markt alleen niet voldoende is om energie-intensieve industrieën in Europa te behouden en te verduurzamen.

Versterkte interne markt

Steeds nadrukkelijker wordt klimaatbeleid daarbij ook gezien als een motor voor economische ontwikkeling, waarbij investeringen in cleantech en duurzame industrie de basis vormen voor nieuwe vormen van schone groei. De Clean Energy Investment Strategy laat bovendien zien dat de Europese energietransitie in toenemende mate wordt benaderd als een investeringsvraagstuk waarin publieke middelen strategisch worden ingezet om grootschalige private investeringen te mobiliseren. De Europese Commissie raamt de investeringsbehoefte in het energiesysteem daarbij op circa €660 miljard per jaar tot 2030 en beoogt – via gerichte risicodeling en financieringsinstrumenten – meer dan €75 miljard aan private investeringen te mobiliseren.

In recente discussies over de toekomst van de Europese economie wordt daarom steeds vaker gesproken over de noodzaak van een versterkte interne markt voor strategische sectoren. Ook sectorspecifieke dossiers, zoals het Actieplan voor de Europese Chemische Industrie, Omnibus VI-Chemicals Package en de aangekondigde gerichte REACH-herziening, zijn relevant voor het investeringsklimaat van de chemische industrie omdat zij mede bepalen in hoeverre het regelgevend kader eenvoudiger, voorspelbaarder en beter uitvoerbaar wordt. Tegelijkertijd werkt de Europese Commissie aan de voorbereiding van nieuwe kaders voor hernieuwbare energie en energie-efficiëntie voor de periode na 2030.

Deze initiatieven moeten richting geven aan de verdere elektrificatie van de industrie, de beschikbaarheid van betaalbare duurzame energie en de efficiëntie van het Europese energiesysteem. Voor energie-intensieve industrieclusters zijn deze lange termijn kaders essentieel om investeringszekerheid te bieden voor grootschalige industriële transitieprojecten. In zijn rapport '[Much more than a Market](#)' (april, 2024) over de toekomst van de Europese interne markt benadrukt Enrico Letta het belang van een **One Market** voor energie, kapitaal en innovatie. Alleen wanneer de interne markt ook functioneert voor energie-intensieve industrieën en eindproducten van strategische waarde kan Europa zijn industriële basis behouden en moderniseren.

Koers voor behoud industriële basis

De Europese Commissie heeft deze realiteit onderkend. Behalve de bovengenoemde initiatieven zet de EU met de **Clean Industrial Deal**, de versterking van de economische veiligheidsstrategie, de hervorming van het emissiehandelssysteem, de versterking van het Carbon Border Adjustment Mechanism, het Resource EU Action Plan en de Industrial Accelerator Act (inclusief het aanwijzen van *Industrial Manufacturing Accelerator Areas (Annex I)*, en de *Union origins requirements (Annex II)*) als een belangrijke voorwaarde) een duidelijke koers uit: behoud en modernisering van de industriële basis binnen de Europese Unie.

In dit kader werkt de Europese Commissie bovendien aan aanvullende initiatieven rond elektrificatie (**Electrification Action Plan** verwacht 19 mei 2026), versterking van energiezekerheid en efficiëntere systemen voor industriële warmte en koeling. De Europese Commissie heeft daarnaast de Critical Chemicals Alliance opgezet om de weerbaarheid, modernisering en investeringscoördinatie in de Europese chemische industrie te versterken, onder meer door kritieke chemische producties en moleculen in kaart te brengen en risico's rond capaciteitsverlies en handelsverstoringen eerder te signaleren.

Van beleidsvorming naar uitvoering

Sinds 5 maart 2026 is bovendien het bindende 2040-doel van 90% netto broeikasgasreductie juridisch verankerd. De omzetting van de herziene Industrial Emissions Directive (IED 2.0, ook wel Richtlijn Industriële Emissies RIE) – uiterlijk 1 juli 2026 – moet dit versterken via voorspelbare actualisatie van vergunningen, geïntegreerde transformatieplannen op clusterniveau en expliciete ruimte voor 'deep industrial transformation'. De aandacht verschuift steeds nadrukkelijker van beleidsvorming naar uitvoering. De vraag is daarmee niet langer óf Europa industriebeleid voert, maar hoe het dat snel en op schaal laat landen in concrete investeringslocaties.

De energie- en grondstoffentransitie, de versterking van strategische autonomie en het herstel van concurrentievermogen vereisen meer dan afzonderlijke beleidsinstrumenten. Zij vereisen fysieke locaties waar productie, infrastructuur, innovatie en verduurzaming samenkomen. Zonder dergelijke geïntegreerde uitvoeringslocaties dreigt versnippering; goede Europese regelgeving blijft dan onvoldoende vertaald naar grootschalige, effectieve implementatie. Geïntegreerde industrieclusters vormen daarom geen regionaal vraagstuk, maar een Europese systeemoplossing voor de uitvoering van het Europese industrie- en klimaatbeleid.

3. Limburg als Europese partner

De Nederlandse provincie Limburg ligt in het hart van het ARRRRA-cluster. Haar rol beperkt zich niet tot het faciliteren van industriële activiteit. De regio positioneert zich nadrukkelijk als partner in de ontwikkeling en implementatie van Europees industrie- en klimaatbeleid. Die rol is geen ambitie, maar een bestaande praktijk.

- De Provincie Limburg vervult een vicevoorzitterschap binnen het **European Chemical Regions Network (ECRN)**. Binnen dit netwerk werken toonaangevende chemische regio's samen aan kennis-uitwisseling, gezamenlijke positionering en beleidsdialogoog met de Europese instellingen. Limburg richt zich in het vicevoorzitterschap specifiek op de thema's advanced manufacturing en bio-economy, waarmee het inspeelt op innovatieve en duurzame ontwikkelingen binnen de sector. Deze rol onderstreept dat Limburg niet alleen uitvoerder is, maar actief bijdraagt aan de vormgeving van Europees industriebeleid.
- Via ECRN is de Provincie Limburg bovendien betrokken bij nieuwe Europese initiatieven rond circulaire materialen. Zo heeft de Europese Commissie ECRN uitgenodigd om deel te nemen aan de vernieuwde Stuurgroep van de Circular Plastics Alliance, dat een belangrijke rol zal spelen bij het versnellen van de circulariteit van plastics en de ontwikkeling van het Europese werkprogramma voor 2026. De alliantie vormt een belangrijk platform om samenwerking tussen industrie, regio's en Europese instellingen te versterken. Voor industriële clusters zoals Chemelot, waar chemische recycling en circulaire materiaalstromen worden ontwikkeld, bieden dergelijke Europese samenwerkingsinitiatieven een belangrijk kader om innovatie, marktontwikkeling en industriële opschaling met elkaar te verbinden.
- Daarnaast participeert Provincie Limburg in de **Critical Chemicals Alliance (CCA)**, waaronder in de werkgroep Lead Markets. Deze werkgroep richt zich op de versterking van Europese afzetmarkten voor duurzame en circulaire chemische producten. Daarmee draagt Limburg bij aan een cruciale schakel in de transitie: vraagcreatie en marktontwikkeling voor schone industriële producten. Initiatieven zoals de Lead Markets-werkgroep sluiten direct aan bij de bredere discussie over een versterkte Europese interne markt voor strategische sectoren en vraagcreatie (EU-origins requirements). Een goed functionerende Europese markt voor duurzame materialen is immers een voorwaarde voor succesvolle industriële transitie.

Limburg levert daarmee een bijdrage op drie niveaus die voor de Europese industrie- en klimaatagenda structureel relevant zijn: beleidsdialogoog, marktontwikkeling en industriële opschaling. Dat is precies de driehoek die de Clean Industrial Deal operationeel maakt.

● Chemelot

Grensoverstijgend industrieel knooppunt

Limburg is geen randgebied van Nederland – het is een grensoverstijgend industrieel knooppunt op het snijvlak van Nederland, België en Duitsland. De trilaterale samenwerking tussen Vlaanderen, Nederland en Noordrijn-Westfalen is operationeel verankerd in gedeelde pijpleiding-corridors (ARG), gedeelde energie-infrastructuur en gezamenlijke innovatieprogramma's. Chemelot functioneert in dit verband als anker van het ARRRRA-ecosysteem (Antwerp-Rotterdam-Rhine-Ruhr Area) – één van de meest geïntegreerde industriële corridors van Europa.

Dit euregionale karakter maakt Limburg tot een bij uitstek geschikte gesprekspartner voor Europese grensoverstijgende coördinatie op het gebied van energie-infrastructuur, waterstof- en CO₂-corridors, en industriële transitieprogramma's.

Deze inzet wordt bovendien gedragen door een breder Limburgs ecosysteem van bedrijven, kennisinstellingen en investeringsorganisaties. Rond Chemelot werken industrie, onderzoeksinstituten, regionale ontwikkelings- en investeringspartners en overheden samen aan innovatie, opschaling en investeringen in duurzame industriële projecten. Initiatieven zoals de Brightlands Chemelot Campus en de regionale investerings- en ontwikkelingsrol van LIOF (regionale ontwikkelingsmaatschappij van Limburg) versterken daarbij de verbinding tussen onderzoek, ondernemerschap en industriële opschaling. Daarmee fungeert Limburg niet alleen als bestuurlijke partner, maar ook als een geïntegreerd regionaal platform waar publieke en private partijen gezamenlijk bijdragen aan de uitvoering van Europese industrie- en klimaatdoelen.

Op het gebied van ruimtelijke en fysieke randvoorwaarden investeert de Provincie structureel in versterking van netinfrastructuur, ontwikkeling van logistieke knooppunten zoals havenfaciliteiten, en integrale gebiedsontwikkeling – voorwaarden die even bepalend zijn voor de uitvoerbaarheid van Europese transitiedoelen als het beleidskader zelf.

Deze combinatie van industriële schaal, innovatiekracht en institutionele betrokkenheid maakt dat Limburg en Chemelot niet optreden als vragende partij, maar als meewerkende partner in de uitvoering van Europese oplossingen. Hiermee dragen Limburg en Chemelot concreet bij aan de drie centrale doelstellingen van de Europese industriële agenda: het versterken van duurzaam concurrentievermogen, het borgen van economische veiligheid en strategische autonomie, en het versnellen van de industriële transitie naar klimaatneutraliteit.

4. De urgentie van strategische autonomie

Het investeringskader voor de komende drie jaar is beslissend. Waar de VS en China actief industriële verankering afdwingen via staatsgestuurde industriepolitiek, dreigt Europa terrein te verliezen aan carbon leakage en investeringsverschuivingen. Voor Nederland geldt: verzwakking van Chemelot raakt niet alleen individuele installaties – het zorgt ervoor dat hele waardeketens uit de EU vertrekken op een moment dat strategische onafhankelijkheid juist versterkt moet worden. Zonder urgent en gericht handelen dreigt afbouw van productie, verlies van kritieke ketens en toenemende afhankelijkheid van import uit niet-Europese markten ('carbon leakage'). Het gaat over het Europees verdienvermogen, werkgelegenheid en de autonomie van sectoren die voor Europa en Nederland kritiek zijn. Tegelijk laat Europa dan verduurzamingskansen liggen die cruciaal zijn om klimaatdoelen te halen én strategische autonomie daadwerkelijk te versterken.

De voorziene investeringspijplijn van Chemelot richting 2035 omvat projecten gericht op elektrificatie, waterstof, CO₂-management, chemische recycling en biobased materialen. Door gedeelde infrastructuur en systeemintegratie kunnen deze investeringen tegen lagere systeemkosten en op grotere schaal worden gerealiseerd dan op standalone locaties. Juist daarin ligt de Europese meerwaarde van Chemelot: het cluster verenigt concurrentievermogen, strategische autonomie en industriële verduurzaming in één uitvoeringslocatie. Om dit verder te versterken werkt Chemelot aan een integraal Clusterplan voor het gehele cluster Chemelot, dat ondersteund wordt door alle betrokken partijen in het cluster.

5. Europese prioriteiten voor geïntegreerde industrieclusters

Van strategie naar uitvoering

Europa heeft de afgelopen jaren een uitgebreid beleidskader ontwikkeld voor industriële modernisering, energietransitie en strategische autonomie. De centrale uitdaging verschuift daarmee van beleidsontwikkeling naar uitvoering.

Om deze agenda effectief te realiseren, is het van belang dat Europese beleidsinstrumenten expliciet worden toegepast op locaties waar industriële schaal, infrastructuur en innovatie samenkomen. Geïntegreerde industrieclusters zoals Chemelot vormen dergelijke uitvoeringslocaties.

In dat licht vragen wij bijzondere aandacht voor de volgende prioriteiten.

Europese prioriteiten voor industriële uitvoering

Concentreer energie-infrastructuurinvesteringen op bestaande industrieclusters

De ontwikkeling van elektriciteitsnetten en de elektrificatie van industriële processen vormen een randvoorwaarde voor het behoud van energie-intensieve industrie in Europa.

Europese initiatieven zoals het **European Grids Package** en het **Electrification Action Plan** kunnen een maximale impact bereiken wanneer investeringen worden geconcentreerd op locaties waar meerdere industriële installaties gelijktijdig elektrificeren.

Door energie-infrastructuur te prioriteren rond bestaande industrieclusters kan Europa tegelijkertijd industriële productie behouden én emissies reduceren. Dit draagt direct bij aan het duurzaam concurrentievermogen van de Europese industrie.

Sluit waterstof- en CO₂-corridors aan op locaties met gebundelde industriële vraag

De industriële transitie vereist naast elektrificatie ook de ontwikkeling van infrastructuur voor waterstof en CO₂-transport en opslag. Deze infrastructuur kan alleen economisch worden ontwikkeld wanneer productie, transport en industriële vraag geografisch samenkomen. Europese infrastructuurcorridors moeten daarom nadrukkelijk aansluiten op bestaande industrieclusters waar meerdere bedrijven gelijktijdig verduurzamen.

Door waterstof- en CO₂-infrastructuur te ontwikkelen rond industriële clusters kan Europa de industriële transitie versnellen en tegelijkertijd zijn industriële basis behouden.

Benut industrieclusters als investeringsplatform voor de Clean Energy Investment Strategy

De **Clean Energy Investment Strategy** onderstreept het belang van het mobiliseren van private investeringen voor energie-infrastructuur en industriële decarbonisatie.

Geïntegreerde industrieclusters bieden hiervoor een natuurlijke omgeving, omdat meerdere energie- en transitieprojecten hier kunnen worden gebundeld tot investeringsprogramma's met voldoende schaal en voorspelbaarheid voor institutionele investeerders.

Door industriële clusters te benutten als investeringsplatforms kan Europa investeringen versnellen die noodzakelijk zijn voor zowel **duurzaam concurrentievermogen als de industriële transitie**.

Erken de chemische industrie als enabling sector voor strategische Europese waardeketens

Strategische autonomie vereist dat Europa voldoende industriële capaciteit behoudt voor de productie van essentiële materialen en componenten. Europese initiatieven zoals de **Industrial Accelerator Act** met de Unions origins requirements (Annex II) moeten daarom expliciet rekening houden met de rol van de chemische industrie als enabling sector voor clean-tech waardeketens. Tegelijkertijd is het versterken van **circulaire grondstoffenketens** essentieel om afhankelijkheden van primaire grondstoffen te verminderen. Chemische recycling en circulaire koolstofketens kunnen hierbij een belangrijke rol spelen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan **strategische autonomie en economische veiligheid van de Europese industrie**.

Zorg voor een stabiel en voorspelbaar investeringskader via ETS en CBAM

Een effectief **Emissions Trading System (ETS)** en een goed functionerend **Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)** zijn essentieel om carbon leakage te voorkomen en een gelijk speelveld te waarborgen. Voor energie-intensieve sectoren is het van belang dat deze instrumenten investeringszekerheid bieden gedurende de industriële transitieperiode. CBAM biedt op korte termijn nog geen volledige bescherming (vanwege de gefaseerde invoering en beperkte dekking). Daarnaast worden ook door China producten vanwege overproductie onder kostprijs gedumpt. Middels Europese marktbescherming kan Chinese dumping tegengehouden worden.

Een stabiel Europees investeringskader zorgt ervoor dat industriële verduurzaming daadwerkelijk binnen Europa plaatsvindt en draagt daarmee bij aan zowel **duurzaam concurrentievermogen als strategische autonomie**.

Versnel vergunningverlening en maak IED-omzetting tot transitie-instrument

De **Net-Zero Industry Act** en de **Industrial Accelerator Act** bieden belangrijke mogelijkheden om vergunningprocedures voor strategische industriële projecten te versnellen. We verzoeken tevens projecten mogelijk te maken die op de langere termijn een aanzienlijke stikstofreductie opleveren, maar gedurende de uitvoering tijdelijk extra stikstofruimte nodig hebben. Daarnaast is ook de omzetting van de herziene Industrial Emissions Directive (IED 2.0) relevant. Hoewel dit geen nieuw Clean Industrial Deal-dossier is, bepaalt de implementatie ervan uiterlijk per 1 juli 2026 mede hoe 'deep industrial transformation' in energie-intensieve clusters worden vormgegeven. Geïntegreerde industrieclusters kunnen fungeren als testlocaties voor dergelijke versnellingsmechanismen, doordat meerdere transitieprojecten hier gelijktijdig plaatsvinden en de interactie tussen vergunningverlening, milieuprestaties en industriële transformatie daar direct zichtbaar wordt. Voorspelbare en versnelde

vergunningprocedures maken het mogelijk om industriële investeringen sneller te realiseren en dragen daarmee direct bij aan de **versnelling van de industriële transitie**. Chemelot moet daarom worden aange-
wezen als Industrial Manufacturing Accelerator Area (Annex I). Hoewel dit gepaard gaat met een hogere regeldruk, is deze extra inspanning gerechtvaardigd wanneer dit leidt tot betere toegang tot financiering, prioriteit bij infrastructuraansluitingen en versnelde vergunningverlening.

Conclusie

Deze prioriteiten raken direct aan de drie centrale doelstellingen van de Europese industriële agenda.

Het versnellen van energie-infrastructuur en industriële investeringen versterkt het **duurzaam concurrentievermogen van de Europese industrie**. Het behoud en de modernisering van industriële waardeketens dragen bij aan strategische autonomie en economische veiligheid. En het versnellen van infrastructuurontwikkeling en industriële projecten maakt het mogelijk om de **industriële transitie naar klimaatneutraliteit op schaal te realiseren**.

Geïntegreerde industriële clusters zoals Chemelot vormen de locaties waar deze drie opgaven samenkomen. Limburg en Chemelot positioneren zich daarom nadrukkelijk als partner in de uitvoering van deze Europese agenda. De verdere ontwikkeling van Europees industriebeleid biedt een kans om geïntegreerde industriële clusters explicieter te verankeren in de uitvoering van de Europese industriële strategie.

Een belangrijke stap is Chemelot te erkennen als Industrial Manufacturing Accelerator Area onder de Industrial Accelerator Act - voor versnelde vergunningverlening, prioritaire aansluiting op energie-infrastructuur en directe koppeling aan het Europese uitvoeringslandschap voor industriële decarbonisatie. Hierbij is het van belang te zorgen voor een IED-omzettingkader dat energie-intensieve clusters actief ondersteunt bij 'deep industrial transformation', via voorspelbare vergunningactualisatie en ruimte voor geïntegreerde transformatieplannen op clusterniveau. In de praktijk zijn immers de status van een IAA en de uitvoering van de IED onlosmakelijk met elkaar verbonden. De IAA-status geeft de politieke en infrastructurele voorrang, terwijl het IED-kader de juridische instrumenten biedt om die voorrang in de vergunningen ook daadwerkelijk te verzilveren.

6. Chemelot en Limburg: partners in uitvoering

Chemelot en Provincie Limburg treden niet op als vragende partij, maar als partner voor uitvoering: een cluster dat in het ARRRRA-netwerk operationeel verbonden is met grensoverstijgende waardeketens via pijpleidingcorridors zoals ARG, en een regio die via ECRN, Critical Chemicals Alliance en Circular Plastics Alliance al actief meewerkt aan beleidsdialoog, marktontwikkeling en opschaling.

Wij bieden:

- een cluster waar grote Europese transitieprojecten al in ontwikkeling zijn en dat via ARRRRA direct aansluit op bredere Noordwest-Europese waardeketens
- een volledig geïntegreerde omgeving om elektrificatie, waterstof, CO₂-management en circulaire chemie te realiseren
- een innovatiestructuur waar onderzoek, opschaling en industrie samenkomen
- een regio die Europees samenwerkt aan beleidsdialoog, lead markets en circulaire opschaling

Chemelot is de locatie in Noordwest-Europa waar de kernopgaven van Europees klimaat- en industriebeleid al in uitvoering is: industriële decarbonisatie en groene groei als twee zijden van dezelfde transitie.

- **Concrete net-zero projecten** rondom circulaire feedstock, elektrificatie, waterstof en CO₂-management die direct bijdragen aan het 2040-klimaatdoel, de Clean Industrial Deal en de opbouw van een Europese markt voor CO₂-transport en -opslag.
- **Industrial Manufacturing Accelerator Area-erkenning onder de Industrial Accelerator Act** versnelt precies de investeringen die Europees klimaat- en industriebeleid nastreeft: kortere vergunningdoorlooptijden, sterkere uitvoering van het Innovatiefonds en een robuuster investeringskader voor industriële decarbonisatie.
- **Geïntegreerde infrastructuur en vijf unieke producten van strategische waarde** EPDM/Keltan®, UHMWPE/Dyneema®, Econitrile®, Xiran® en Stanyl® leveren enabling materials voor clean-tech, defensie, farma en netinfrastructuur.

Chemelot en Provincie Limburg treden op als uitvoeringspartner – niet als regio met een subsidieverzoek, maar als operationele locatie die de net-zero en clean-growth agenda van de Commissie concreet maakt in de Noordwest-Europese corridor.

Dit is een uitgave van de Provincie Limburg.

Mei 2026 | 2602 2242

Provincie Limburg
Limburglaan 10, 6229 GA Maastricht
Postbus 5700, 6202 MA Maastricht
+31 (0)43 389 99 99, postbus@prvlimburg.nl

www.limburg.nl

provincie
Limburg

